

Uunga siunnersuut:
Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnera pillugu
Inatsisartut inatsisaat

(Suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminut atasut akornanni akinik aalajangiineq pillugu pisut ilaanni uppersaatiniq ingerlaavartumik nassiussisarneq suliffeqarfinnullu atorunnaarsitsinerimi iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat kiisalu pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsit allanngortinneqarnerisa kingunerisaattut aaqqiinerit)

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Hans Peter Poulsen, Siumut, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Frederik Nielsen, Demokraatit, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq A sii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Lars Poulsen, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqtigiit

Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napaattoq, Naleraq

UKA 2022-imi ulloq 29. september siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaannut teknikikkut allannguutiniq arlalinnik imaqartoq siunnersuuteqartup paasissutissiissutigivaa.

Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinerimi pissarsianik akileraarusiineq

Siunnersuutigineqarpoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinerimi pissarsiat inunnut tunniunneqartut akileraaruteqaataasussanngortinneqarnissaat.

Siunnersuut malittarisassamut allamut aalajangersakkamut ilaanngitsumut illersuutaasumik malittarisassiaasoq nutaaq aammalu ingerlatseqatigiiffinnik atorunnaarsitsinerup, pisut ilaanni nammineq aalajangikkamik akiliisinnajunnaarnikkut, siunertaanngitsumik akileraarutigut iluaquteqarnissamut atorneqarsinnaaneramik pinngitsoortitsinissaq aalajangersakkakkut siunertarineqartoq siunnersuuteqartup paasissutissiissutigivaa.

Aqutamik nuussinerni paasissutissiisussaatitaaneq uppernarsaasiortussaatitaanerlu pillugit malittarisassat allanngortinnerat

Siunnersuutigineqarpoq paasissutissiisussaatitaaneq uppernarsaasiortussaatitaanerlu pillugit malittarisassat sukateriffigineqassasut. Aamma siunersuutigineqarpoq pisut ilaanni uppernarsaasiortussaatitaanissamik sakkukillisitsisunik malittarisassiornissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit malittarisassani allannguutit kingunerinik malittarisassanik iluarsiiernerit nutarterinerillu

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni pisortat ikiorseeriaasiannik aaqquisuusseqqittoqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutini malittarisassat allanngortinnerat kinguneqarpoq pisortat ikiorsiissutaasa aallaaviusumik akit tunngavigalugit ikiorsiissutinngornerat ikiorsiissutillu taakku qaffasissutsimikkut ikiorserneqartumut aningaasarsiat akileraarutaasussaatitaasut pineqarnerat aallaavigalugu aalajangerneqartarnerat.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuutip imarisai aqutamik nuussinerni paasissutissiisussaatitaaneq uppernarsaasiortussaatitaanerlu pillugit malittarisassat allanngortinnerannut kiisalu pisortanit ikiorsiissutit pillugit malittarisassat allanngortinneqarnerisa kingunerinik malittarisassanik iluarsiinernut nutarterinernullu tunngasut siullermeerinninnermi partiinit tamanit tapersorsorneqarput.

Taamaanngilarli suliffeqarfimmik atorunnaarsitsineri pissarsianik akileraarusiinnermut tunngatillugu. Tamatuma erseqqinnerusumik suliarineqarnissaa siunertaralugu immikkoortoq ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarput, tamannalu Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasaqaataanut naapertuuppoq.

Sassartitat

Ataatsimiititaliamut sassartinneqarnissamik Inuussutissarsiorlut taamatullu Grønlands Revisionip sinniisuinit qinnuteqaatit ataatsimiititaliamit tiguneqarput. Siunnersuutip imarisaata suliffeqarfinnik atorunnaarsitsineri pissarsianik akileraarusiinnermut tunngasup ajornartorsiutitaqarnerata eqqumaffigineqarnissaa sassartitsisut marluusut tamarmik kissaatigaat. Sassartitsinernit atortut ilanngussaq A-tut ilanngunneqarput.

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisup ataatsimeeqatiginera:

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atugassamisut apeqqutit arlallit akineqarnissaat Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisumut qinnutigaa. Inuussutissarsiortut aammalu Grønlands Revisionip sassartitaqarnerat tunngavigalugu apeqquteqartoqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaasa assilineri isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussaq **B**-tut ilanngunneqarput. Tamatuma saniatigut siunnersuutip teknikikkut nassuiaatigineqarnissaanik aammalu allakkatigut apeqqutit akineqarnissaanik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Nassuiaat isumaliutissiissummut matumunnga **ilanngussaq C**-tut ilanngunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Siunnersuutip immikkoortui marluk siullermeerinninnermi partiinit tamanit taparserneqartut suliarineqassanngitsut ataatsimiititaliamit toqqarneqarpoq. Aqutamik nuussinerni paasissutissiussaatitaaneq uppersaasiortussaataitaanerlu pillugit malittarisassat allanngortinnerannut kiisalu pisortanit ikiorsiissutit pillugit malittarisassat allanngortinneqarnerisa kingunerinik malittarisassanik iluarsinernut nutarterinernullu taakku tunngapput. Siunnersuutip imarisaa ataatsimiititaliamit erseqqinnerusumik suliarineqartussatut kissaateqarnermut tunngasoq ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnermini pingaarnertut sammivaa.

Tamatumani pineqarpoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat inunnut tunniunneqartut akileraaruteqaataasussanngortinneqarnissaanik siunnersuut. Taamaaliornikkut akileraararnermi inatsimmi amigaatigineqartup aaqinneqarnissaa siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnerminut tunngavilersuutigaa, suliffeqarfimmimmi atorunnaarsitsinermi iluanaarutitik tunniussinerit, pissutsit immikkorluinnaq ittut eqqaassanngikkaanni, ullumikkut akileraaruteqaataasussanngimmata.

Siunnersuuteqartup paasissutissiissutigaa suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pineqartoq tassaasoq ingerlatseqatigiiffiup pigisaasa nalillit tunineqarnerisigut ingerlatseqatigiiffiullu akiitsuisa akilernerisigut ingerlatseqatigiiffimmik nammineerluni atorunnaarsitsineq. Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi iluanaarutit tassaapput akiitsut akilereerneranni aningaasat sinneruttut ingerlatseqatigiiffimmut piginnittunut tunniunneqartut. Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi iluanaarutitik piginnittunut taamatut tunniussinerit ullumikkut akileraaruserneqarneq ajortut siunnersuuteqartup erseqqissarpaa.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa inummullu akileraarutit procentiisa assigiinngissusaata annertusiartorneranut atatillugu, ingerlatseqatigiiffimmi "ileqqaaruteqarnissaq", kingornalu aningasat ileqqaakkat atorunnaarsitsinermut atatillugu akileraarusigaanngitsumik tigusinnaanerit pilerinarsiartortoq siunnersuuteqartup siunnersuummut nassuiaatini oqaatigaa. Taamaamat atorunnaarsitsinermi iluanaarutisiat assigiinngissummik tassannga nalimmassaasumik akileraaruserneqartarnissaasa atulersinneqarnissaa siunniunneqarpoq.

Taamaattumillu aalajangersakkatut nutaatut, § 86 a-tut, siunnersuutigineqarpoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi inunnut piginnittunut pissarsiaritinneqartut akileraaruserneqartassasut. Suliffeqarfimmi atorunnaarsitsineq ajunaaruteqaataappat, ajunaarutit taakku ilanngaatigineqarsinnaanngillat.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatini assersuusiami oqaatigineqarpoq ingerlatseqatigiiffik Kommuneqarfik Sermersuumi angerlarsimaffeqarpat, ingerlatseqatigiiffik atorunnaarsinneqartussaap suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi iluanaarutitut pissarsiaritinneqartut 17 %-ii akileraarutitut ilanngaatigissagai akilerlugillu. Assersuummi 17 %-it atorneqartut pissarsiarineqarput Kommuneqarfik Sermersuumi akileraarutit tamarmiusut procentiannit (42 %) ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa (25 %) ilanngaatigineratigut.

Kiisalu akileraartussaataasup akileraarutiminik utertitsinissaanut, taamaalillunilu ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutit pisiarineqarneranni akiliutigineqartut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi akileraarutiginninnissaannut, inatsit periarfissiivoq. Tamatuma kingunerisaanik inuup piginnittup aningaasat ingerlatseqatigiiffimmit piginnittumut tunniunneqartut kisiisa akileraaruteqaatigissavai. Tamanna aamma atuuppoq inunnut Kalaallit Nunaata avataani angerlarsimaffeqartunut. Taamaattumillu aningaasat piginnittup ingerlatseqatigiiffimmut aningaasaliissutigisai akileraaruteqaataassanngillat.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassaanut tunngatillugu siunnersuuteqartumit nalilerneqarpoq iluanaarutigisassat tunngavissatut pigineqartut tunngavigalugit tagginneqarsinnaanngitsut. Siunnersuuteqartumilli ilimagineqarpoq siunnersuut iluanaaruteqarnermik kinguneqassasoq. Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu siunnersuuteqartup iluanaaruteqarnissamik ilimaginninnera ingerlatseqatigiiffinnik atorunnaarsitsinerup, pisut ilaanni nammineq aalajangikkamik akiliisinnajunnaarnikkut, siunertaanngitsumik akileraarutitigut iluaquteqarnissamut atorneqarsinnaaneramik pinngitsoortitsinissaq aalajangersakkakut siunertarineqartoq pillugu siunnersuummut nassuiaatini allassimasumut attuumassuteqarpoq.

Siunnersuutip kinguneri allat pillugit arlalinnik apeqquteqartoqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Naalakkersuisut tusarniaaneq pillugu siunnersuummut allakkiaat kiisalu isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq A siuliani taaneqartoq ataatsimiititaliamit innersuussutigineqarput. Qulequttat saqqummiunneqartut ilaat kinguaariit nikinnerannut tunngatillugu siunnersuutip pitsaanngitsumik kingunerisinnaasaannut tunngavoq.

Kinguaariit nikinnerannut tunngatillugu ajornartorsiut qitiutillugu oqallisigineqartariaqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Ataatsimiititaliap isumaa malillugu taamatut oqallinneq suliffeqarfiup ingerlaannarnissaa siunertaralugu suliffeqarfimmik piginnittunut nutaanut qanoq pitsaanerpaamik tunniussisoqarsinnaaneramik isumaliutiginninnermut tunngasinnaavoq. Aningaasaliissutaasimasut ilanngaatigalugit aningaasat inuup ingerlatseqatigiiffimmit atorunnaarsinneqartumit tigusaasa akileraaruserneqarnerat siunnersuummi matumani pineqarpoq. Inger-

latseqatigiiffik atorunnaarsitsinikkut atorunnaarsinnagu ingerlaannarnissaata qulakkeerneqar-nissaa inuiaqatigiit tungaannit isigalugu naapertuunnerpaassasoq ataatsimiititaliaq isuma-qarpoq.

Kinguaariit nikinnerannut atatillugu unammilligassat Inatsisartut ataatsimiititaliaannut aam-malu partiinut taamatullu inuussutissarsiornikkut illuatungerisanut oqaloqatigiissutigineqar-nissaannut Naalakkersuisut piareersimasut ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuutip pisortanut inuussutissarsiortunullu aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingu-nerisassaasa siunnersuuteqartumit tamanna pillugu siunnersuummi immikkoortumi allaase-rinerat ataatsimiititaliamit innersuussutigineqarput.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat:

Allannguutinik marlunnik kinguneqartumik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuum-mik siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut saqqummiussipput.

Siulleq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik akileraarusiinerup avaqqunneqar-sinnaaneranut tunngavoq, tamatumani suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat akile-raaruserneqartarnerannik atuutilersitsinissaq pillugu siunnersuut avaqqutaarneqarsinnaasoq Naalakkersuisut eqqumaffigineqalersimalluni. Taamatut aarleqquteqarsinnaanerup minner-paaffimmiitinneqarnissaa allannguutissatut siunnersuutikkut siunertarineqarpoq.

Aappaa § 72-imut tunngavoq, tamatumani siunnersuutigineqarluni § 72-ip atorunnaarsinneqar-nissaanut Naalakkersuisut piginnaatinneqarnissaat, taamaaliornikkut taanna ullumut atuutiler-sitsiviusussamat nutaamut ataqatigiissarneqarsinnaaqqullugu. Siunnersuut pisortanit ikiorsiis-sutit pillugit inatsisip nutaap atuutilerfissaanik kinguartitsinnaanerup malitsigisaanik allan-guineranut taamaallaat tunngavoq.

Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutaa

Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaannut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussivoq. Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuummut allannguutissatut siunnersuutaa **ilannugsaq D**-tut ilanngunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 6-ip kinguneraa aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi iluanaarutit akileraaruserne-qarnerat pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarnera (§ 86 a).

Aalajangersakkap taassuma inatsisissatut siunnersuummit peerneqarnissaa Aningaasaqar-nermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit siunnersuutigineqarpoq, taamaaliornikkut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi akileraarusiisarnissamik apeqquut akileraartarnermik aaqqissuusseqqinnissami aggersumi ilanngunneqassalluni.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Inatsisissatut siunnersuut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaata, ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaatigut allanngortinneqartup, Inatsisartunit akuerineqarnerata kingorna iluserilikkamisut iluseqartoq akuerineqassasoq ataatsimiititaliap inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Hans Peter Poulsen
Siulittaasoq

Jens Frederik Nielsen
Siulittaasup tullia

Asii Chemnitz Narup

Lars Poulsen

Mariia Simonsen

Kuno Fencker

Jens Napaattooq